

รูปแบบการติดตามประเมินเสริมพลังองค์กรชุมชนจัดการตนเองเพื่อสุขภาวะเชิงสร้างสรรค์ ของตำบลเจดีย์ จังหวัดน่าน และภาคีพื้นที่ภาคเหนือ

รศ.ดร. ฉัตรนภา พรหมมา นายสมาน ว่างแสงและคณะ

ความเป็นมา

อบต.เจดีย์ชัยเป็นศูนย์จัดการเครือข่ายตำบลสุขภาวะที่มีการพัฒนางานต่างๆ และหาแนวทางในการจัดการปัญหาในพื้นที่ ได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และติดตามให้การพัฒนาตำบลอย่างต่อเนื่องและได้ค้นหาทุนและศักยภาพของตำบลด้วยการวิจัยเชิงชาติพันธุ์วรรณนาแบบเร่งด่วน (RECAP) จนเกิดเป็นระบบการขับเคลื่อนตำบลสุขภาวะที่สามารถถ่ายทอดองค์ความรู้และประสบการณ์ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับเพื่อนเครือข่ายตำบลสุขภาวะทั้งภายในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลเจดีย์ชัยและในพื้นที่ของตำบลเครือข่าย จากข้อมูล TCNAP พบว่า ปัญหาและการเจ็บป่วย ในตำบลเจดีย์ชัยที่เป็นพฤติกรรมเสี่ยงจากการทำงาน คิดเป็นร้อยละ 62 ของจำนวนประชากรทั้งหมด ซึ่งสาเหตุที่ทำให้เกิดพฤติกรรมเสี่ยงสูงสุดอันดับแรก ได้แก่ การกินอาหารสุกๆ ดิบๆ คิดเป็นร้อยละ 40.12 ของประชาชนทั้งหมด

อบต.เจดีย์ชัย มีบทบาทในการจัดบริการสาธารณสุขให้ประชาชนในชุมชนสามารถเข้าถึงบริการของรัฐ และได้รับการดูแลสุขภาพที่มีคุณภาพอย่างเสมอภาค แต่จากสภาพการณ์ปัจจุบันที่ พบว่า มีการประเมินการดำเนินงานเพื่อสุขภาวะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่เป็นการประเมินที่เน้นการประเมินเฉพาะผลลัพธ์ ไม่ได้ทำการประเมินทั้งระบบ อีกทั้งประเมินเมื่อดำเนินโครงการเสร็จสิ้น ไม่ได้ประเมินตั้งแต่ต้นทาง ระหว่างทาง และปลายทาง จึงทำให้ได้สารสนเทศที่ไม่ครอบคลุม ไม่สามารถนำไปใช้เพื่อการพัฒนายกระดับคุณภาพการดำเนินงานได้อย่างเต็มที่ ดังนั้น จึงต้องสร้างรูปแบบการประเมินขึ้นมาให้สอดคล้องกับสถานการณ์ ปัญหา และความต้องการ โดยเป็นการประเมินเสริมพลังเพื่อมุ่งเน้นให้บุคคล หรือผู้เกี่ยวข้อง องค์กรชุมชนได้มีส่วนร่วม มีการพัฒนาตนเอง และปรับปรุงการดำเนินงานด้านสุขภาวะอย่างต่อเนื่อง มีความสามารถในการจัดการชุมชนและจัดความสัมพันธ์กับภาคี ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสุขภาวะของกลุ่มเป้าหมายในชุมชนไปในทางบวก และเกิดนวัตกรรมองค์ความรู้ ชุดความรู้และบทเรียนจากการปฏิบัติการสร้างเสริมสุขภาวะ อันนำไปสู่การพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์

- 4.1 เพื่อศึกษาสถานการณ์ และแนวทางพัฒนารูปแบบการติดตามประเมินเสริมพลังองค์กรชุมชนจัดการตนเอง เพื่อสุขภาวะเชิงสร้างสรรค์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคี
- 4.2 เพื่อพัฒนา รูปแบบ ตัวชี้วัดและเกณฑ์การติดตามประเมินเสริมพลังองค์กรชุมชนจัดการตนเอง เพื่อสุขภาวะเชิงสร้างสรรค์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคี
- 4.3 เพื่อทดลองใช้รูปแบบการติดตามประเมินเสริมพลังองค์กรชุมชนจัดการตนเอง เพื่อสุขภาวะเชิงสร้างสรรค์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคี
- 4.4 เพื่อสังเคราะห์ องค์ความรู้ นวัตกรรม กระบวนการดำเนินงาน และข้อเสนอเชิงนโยบาย ที่ได้จากการติดตามประเมินเสริมพลัง

ขอบเขตการดำเนินงาน

ขอบเขตด้านเนื้อหา ได้แก่ การติดตามประเมินเสริมพลังองค์กรชุมชนจัดการตนเอง เพื่อสุขภาวะเชิงสร้างสรรค์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคี อย่างเป็นระบบต่อเนื่อง ตั้งแต่ต้นทาง ระหว่าง และปลายทาง โดยมีเนื้อหาในการประเมิน ดังนี้ ประเมินการออกแบบและการวางแผนแบบมีส่วนร่วม (program design evaluation : P) ประเมินทรัพยากรสนับสนุน (Input evaluation : I) ประเมินกระบวนการ (Process evaluation : P) และประเมินการเปลี่ยนแปลงที่บ่งชี้ความสำเร็จ (Output evaluation : O)

ขอบเขตด้านพื้นที่การศึกษา ได้แก่ องค์กรภาคปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 15 แห่ง และองค์กรภาคประชาชน ที่อยู่ในเขตบริการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 2 แห่ง ในจังหวัดน่าน

กลุ่มเป้าหมายผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ 1) ผู้มีประสบการณ์ด้านองค์กรชุมชนจัดการตนเอง เพื่อสุขภาวะเชิงสร้างสรรค์ 2) ผู้ทรงคุณวุฒิ และ 3) กลุ่มผู้ทดลองใช้รูปแบบการติดตามประเมิน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

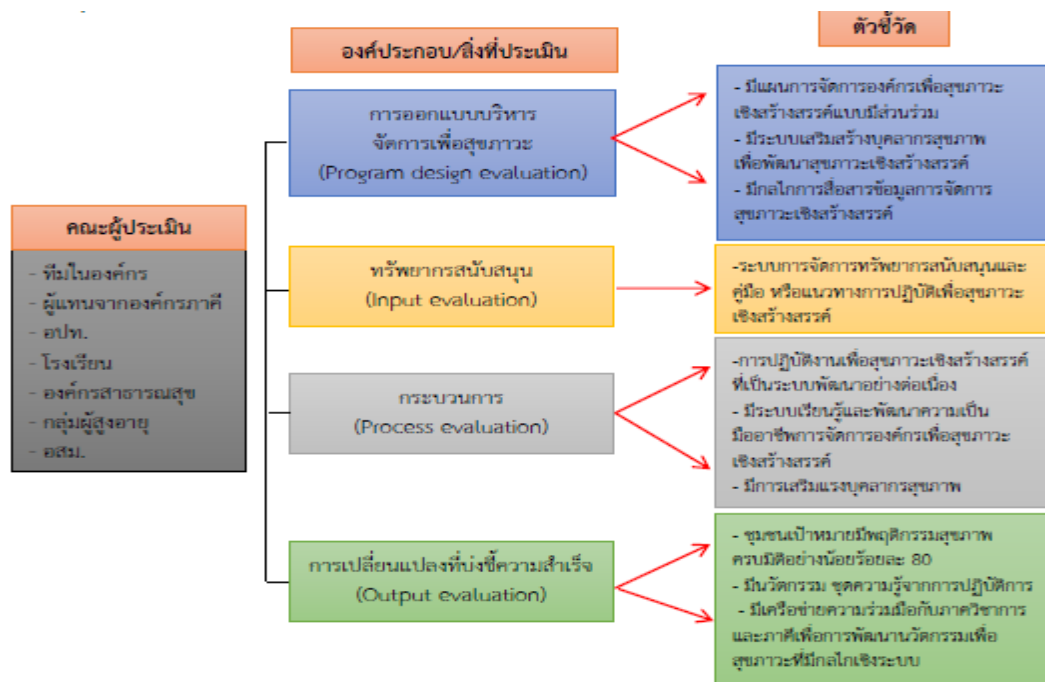
วิธีดำเนินการ

แบบการวิจัยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยแบบผสม (Mixed – methods) โดยเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ และเชิงปริมาณ ซึ่งมีการดำเนินการ 4 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การศึกษาสถานภาพ ความต้องการ และแนวทางพัฒนารูปแบบการติดตามประเมินเสริมพลังองค์กรชุมชนจัดการตนเอง เพื่อสุขภาวะเชิงสร้างสรรค์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคี ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบ ตัวชี้วัดและเกณฑ์การติดตามประเมินเสริมพลังองค์กรชุมชนจัดการตนเอง เพื่อสุขภาวะเชิงสร้างสรรค์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคี ระยะที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบการติดตามประเมินเสริมพลังองค์กรชุมชนจัดการตนเอง เพื่อสุขภาวะเชิงสร้างสรรค์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคี และระยะที่ 4 เป็นการสังเคราะห์ องค์ความรู้ นวัตกรรม กระบวนการดำเนินงาน และข้อเสนอเชิงนโยบาย ที่ได้จากการติดตามประเมินเสริมพลัง

การรวบรวมข้อมูลในงานวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) การสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) และการประชุมกลุ่ม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงบรรยายสำหรับข้อมูลเชิงปริมาณ และวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ในส่วนที่เป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผลการวิจัย

1 ผลการพัฒนารูปแบบการติดตามประเมินเสริมพลังองค์กรชุมชนจัดการตนเองเพื่อสุขภาวะเชิงสร้างสรรค์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคี พบว่า รูปแบบการติดตามประเมินเสริมพลังองค์กรชุมชนจัดการตนเองเพื่อสุขภาวะเชิงสร้างสรรค์แบ่งออกเป็น 4 องค์ประกอบหลัก ตามสิ่งที่ประเมิน ดังนี้ องค์ประกอบที่ 1 การออกแบบบริหารจัดการเพื่อสุขภาวะ (Program design evaluation : P) องค์ประกอบที่ 2 ทรัพยากรสนับสนุน (Input evaluation : I) องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการ (Process evaluation : P) และองค์ประกอบที่ 4 การเปลี่ยนแปลงที่บ่งชี้ความสำเร็จ (Output evaluation : O) แสดงดังภาพประกอบ

2. ผลการพัฒนาตัวชี้วัด และเกณฑ์ การติดตามประเมินเสริมพลังองค์กรชุมชนจัดการตนเอง เพื่อสุขภาพะเชิงสร้างสรรค์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคี จำนวน 10 ตัวชี้วัด ผลจากการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อตัวชี้วัดและเกณฑ์ การติดตามประเมินเสริมพลังองค์กรชุมชนจัดการตนเอง เพื่อสุขภาพะเชิงสร้างสรรค์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคี โดยการประชุมกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 15 คน พบว่า พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นด้วยต่อตัวชี้วัดและเกณฑ์ การติดตามประเมินเสริมพลังองค์กรชุมชนจัดการตนเอง เพื่อสุขภาพะเชิงสร้างสรรค์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคีทุกรายการ

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการติดตามประเมินเสริมพลังองค์กรชุมชนจัดการตนเอง เพื่อสุขภาพะเชิงสร้างสรรค์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคี แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

3.1) ผลการติดตามประเมินเสริมพลังองค์กรชุมชนจัดการตนเองเพื่อสุขภาพะเชิงสร้างสรรค์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคี โดยภาพรวม พบว่า มีผลการประเมินในภาพรวมอยู่ในระดับดี สำหรับผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของคณะผู้ทดลองประเมินที่มีต่อรูปแบบติดตามประเมินในด้านความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ และความเหมาะสมของรูปแบบติดตามประเมิน พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านก็พบว่าอยู่ในระดับดีมากเช่นเดียวกัน

3.2 ผลการติดตามประเมินเสริมพลังองค์กรชุมชนจัดการตนเองเพื่อสุขภาพะเชิงสร้างสรรค์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคี กับองค์กรภาคประชาชนของกลุ่มโฮมสเตย์ ตำบลริม จังหวัดน่านซึ่งเป็นพื้นที่ลูกข่ายของอบต.เจดีย์ชัย พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับควรปรับปรุง โดยมีจุดเด่นที่สำคัญ คือ ความสามัคคีและการร่วมกิจกรรมต่อเนื่อง ทั้งในส่วนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นแม่ข่าย โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และโรงเรียนในพื้นที่ สำหรับจุดที่ควรพัฒนาคือ การเสริมทักษะการจัดการสุขภาพะเชิงสร้างสรรค์บนฐานภูมิปัญญาท้องถิ่น ทีมวิชาการขององค์การบริหารส่วนตำบลริม จังหวัดน่าน ที่เป็นลูกข่ายร่วมกับทีมวิชาการของสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ จัดทำโครงการเสริมทักษะการจัดการองค์กรเพื่อสุขภาพะเชิงสร้างสรรค์ กลุ่มโฮมสเตย์ ตำบลริม จังหวัดน่าน ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมเสริม

ทักษะการจัดการองค์กรเพื่อสุขภาวะเชิงสร้างสรรค์ กลุ่มโฮมสเตย์และภาคี และแผนปฏิบัติการพัฒนาการจัดการองค์กรเพื่อสุขภาวะเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งผลการประเมินหลังการจัดกิจกรรมเสริมทักษะดีขึ้นทุกรายการ โดยรูปธรรมผลงานที่สำคัญ คือ กลุ่มโฮมสเตย์ร่วมกับทีมวิชาการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแม่ข่ายและทีมวิชาการของมหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์และภาคี ได้ร่วมกันพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างสุขภาวะองค์กรภาคประชาชนวิถีภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เอื้อต่อการจัดการสุขภาวะของชุมชน

4. ผลการสังเคราะห์ องค์ความรู้ นวัตกรรมที่ได้จากการติดตามประเมินเสริมพลัง ช่วยให้ได้องค์ความรู้ นวัตกรรม ที่สำคัญ ได้แก่ รูปแบบการติดตามประเมินเสริมพลังองค์กรชุมชนจัดการตนเองเพื่อสุขภาวะเชิงสร้างสรรค์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคี คู่มือ เครื่องมือ และระบบ กระบวนการงานวิจัยพันธกิจสัมพันธ์ โดยมีจุดเด่น คือ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์เป็นองค์กรภาควิชาการที่สนับสนุนให้เกิดนวัตกรรมองค์ความรู้ ชุดความรู้ที่สนองต่อนโยบายสาธารณะของพื้นที่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รูปแบบกิจกรรมเสริมทักษะการจัดการองค์กรเพื่อสุขภาวะเชิงสร้างสรรค์ สำหรับองค์กรภาคประชาชนและภาคี ประกอบด้วย 1) เรียนรู้จากแบบปฏิบัติที่ดี (Best Practice Learning) 2) ปฏิบัติแบบมีส่วนร่วม (Participation work) และ 3) เครือข่ายเรียนรู้และภาคี (Learning Network) ซึ่งรูปแบบกิจกรรมเสริมทักษะนี้ เมื่อนำไปปฏิบัติควบคู่กับแผนปฏิบัติการพัฒนาการจัดการองค์กรเพื่อสุขภาวะเชิงสร้างสรรค์ สำหรับองค์กรภาคประชาชนและภาคี ทำให้ผลติดตามประเมินเสริมพลังองค์กรชุมชนจัดการตนเองเพื่อสุขภาวะเชิงสร้างสรรค์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคีดีขึ้น

5. กระบวนการเรียนรู้ร่วมกันและบทเรียนจากการดำเนินงาน ที่สำคัญ ได้แก่ กลไกการติดตามประเมินคุณภาพช่วยให้เกิดการเสริมพลัง ทั้งในส่วนของผู้รับการประเมินและคณะกรรมการติดตามประเมินคุณภาพ ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคีเครือข่าย ได้ข้อมูลสภาพจริงการทำงานแบบบูรณาการเพื่อการพัฒนาสุขภาวะเชิงสร้างสรรค์ที่พร้อมต่อขยายผล ข้อมูลจากการติดตามประเมินเป็นประโยชน์โดยตรงต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคีเครือข่าย โดยผู้รับการประเมินทุกพื้นที่สะท้อนความคิดเห็นว่า การประเมินช่วยให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับคณะกรรมการติดตามประเมิน ช่วยให้ได้ข้อคิดและข้อชี้แนะที่มีคุณค่าช่วยเสริมพลังให้เกิดกลไกแลกเปลี่ยนเรียนรู้ช่วยให้มีการยกระดับคุณภาพต่อเนื่อง ขณะเดียวกันยังเป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในการบูรณาการพันธกิจขององค์กรผู้ติดตามประเมิน ให้เชื่อมโยงกันและสนองต่อสถานการณ์จริงของชุมชนและท้องถิ่น ซึ่งจะส่งผลให้เกิดการยกระดับคุณภาพการเป็นต้นแบบการพัฒนาสุขภาวะเชิงสร้างสรรค์

6. ปัจจัยเอื้อต่อความสำเร็จ คือ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ เป็นองค์กรภาควิชาการที่สนับสนุนให้เกิดนวัตกรรมองค์ความรู้ การจัดการ ชุดความรู้ ปัจจัยเสี่ยงและปัจจัยส่งเสริมสุขภาพที่ปฏิบัติได้จริงทุกปี ที่สนองต่อนโยบายสาธารณะของพื้นที่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีเครือข่ายนักจัดการข้อมูลเพื่อการวิจัยและพัฒนาสุขภาวะเชิงสร้างสรรค์ มีเครือข่ายจัดการความรู้และวิจัยพัฒนาสุขภาวะ และมีการสื่อสารทั้งภายในและภายนอกพื้นที่ที่มีผู้รับผิดชอบชัดเจนเป็นระบบ ซึ่งเป็นไปตามพันธกิจสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ ในการพัฒนาองค์กรชุมชนจัดการตนเองเพื่อสุขภาวะเชิงสร้างสรรค์ ที่ทางมหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนามหาวิทยาลัยเพื่อให้สอดคล้องกับการก้าวสู่มหาวิทยาลัยพันธกิจสัมพันธ์กับสังคม

7. ข้อจำกัด คือ ในการประเมินที่ผ่านมาส่วนใหญ่ใช้วิธีประเมินด้วยเอกสารหลักฐานจำนวนมาก หากมีการนำระบบการจัดการฐานข้อมูลมาใช้ เพื่ออำนวยความสะดวกในการบันทึกข้อมูล แก้ไขปรับปรุงข้อมูล ค้นหาข้อมูลเพื่อประกอบการประเมิน จะทำให้ลดความจำเจของงานเอกสาร ซึ่งเป็นงานประจำที่ทำให้ผู้ถูกประเมินรู้สึกเบื่อหน่าย และขาดแรงจูงใจ ข้อมูลที่จัดเก็บมีความทันสมัย ข้อมูลในระบบฐานข้อมูลได้รับ

การดูแลปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ทำให้ข้อมูลที่จัดเก็บเป็นข้อมูลที่มีความทันสมัย ตรงกับเหตุการณ์ในปัจจุบัน และตรงกับความต้องการอยู่เสมอ ลดความซ้ำซ้อนในการจัดเก็บข้อมูล เนื่องจากการจัดทำฐานข้อมูลจะมีการรวบรวมข้อมูลประเภทต่าง ๆ เข้ามาจัดเก็บไว้ในระบบและเก็บข้อมูลเพียงชุดเดียว ซึ่งทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องจะสามารถเรียกใช้ข้อมูลที่ต้องการได้ เป็นการประหยัดเนื้อที่ในการจัดเก็บและทำให้เกิดความรวดเร็วในการค้นหาและจัดเก็บข้อมูลด้วย ดังนั้น ควรการพัฒนาาระบบติดตามประเมินโดยใช้ฐานข้อมูลแบบออนไลน์ โดยความร่วมมือขององค์กรและภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นฐานข้อมูลที่องค์กรผู้ถูกประเมินรายงานข้อมูลเบื้องต้นตามตัวชี้วัดและเกณฑ์การประเมิน เพื่อความสะดวกในการเรียกใช้ข้อมูลในการติดตามประเมินเสริมพลัง

อภิปรายผล

ผลการพัฒนารูปแบบ ตัวชี้วัดและเกณฑ์ การติดตามประเมินเสริมพลังองค์กรชุมชนจัดการตนเอง เพื่อสุขภาวะเชิงสร้างสรรค์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคี พบว่า ว่ารูปแบบการติดตามประเมินเสริมพลังเป็นการประเมินภายในแบบมีส่วนร่วม สอดคล้องกับแนวคิดของ Patton (1997, p. 100) ที่ได้กล่าวไว้ว่า ในหลักการประเมินแบบมีส่วนร่วมทำให้ผู้มีส่วนร่วมในกระบวนการเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของ โดยเป็นผู้ร่วมตัดสินใจ สร้างและนำข้อสรุปไปใช้

ผลการติดตามประเมินเสริมพลังองค์กรชุมชนจัดการตนเอง เพื่อสุขภาวะเชิงสร้างสรรค์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคีกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 3 แห่ง มีผลการประเมินในภาพรวมอยู่ในระดับดี ผลการติดตามประเมินเสริมพลังองค์กรชุมชนจัดการตนเอง เพื่อสุขภาวะเชิงสร้างสรรค์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคีกับองค์กรภาคประชาชน จำนวน 2 แห่ง มีผลการประเมินในภาพรวมอยู่ในระดับปรับปรุง แต่เมื่อทบทวนวิชาการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นแม่ข่ายร่วมกับทบทวนวิชาการของสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ จัดทำโครงการเสริมทักษะการจัดการองค์กรเพื่อสุขภาวะเชิงสร้างสรรค์ สำหรับองค์กรภาคประชาชนและภาคีขึ้น พบว่า ผลการประเมินหลังการจัดกิจกรรมเสริมทักษะในภาพรวมอยู่ในระดับดี สอดคล้องกับงานวิจัยของฉัตรนภา พรหมมา (2560) ได้ทำการพัฒนารูปแบบการติดตามประเมินเสริมพลังการบริหารจัดการงานวิจัยและพันธกิจสัมพันธ์มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์กับชุมชนท้องถิ่น ภายใต้การดำเนินงานชุดโครงการวิจัยและพัฒนาชุมชนท้องถิ่นน่าอยู่ ที่พบว่าปัจจัยความสำเร็จของการพัฒนารูปแบบการติดตามประเมินเสริมพลังฯ คือ การร่วมเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อยกระดับคุณภาพอย่างต่อเนื่องของผู้ปฏิบัติงาน และการพัฒนาคู่มือ เครื่องมือการติดตามประเมินเสริมพลังเพื่อใช้เป็นแนวปฏิบัติงาน พร้อมกับการกำหนดปฏิทินการติดตามประเมินที่เชื่อมกับกิจกรรมหรือพันธกิจปกติขององค์กร

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้

1. การนำรูปแบบการติดตามประเมินเสริมพลังองค์กรชุมชนจัดการตนเอง เพื่อสุขภาวะเชิงสร้างสรรค์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคีไปใช้ เนื่องจากผลการวิจัยช่วยให้ได้รูปแบบการติดตามประเมินเสริมพลังองค์กรชุมชนจัดการตนเอง เพื่อสุขภาวะเชิงสร้างสรรค์ พร้อมคู่มือและเครื่องมือที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผ่านการพัฒนาด้วยวิธีการที่เป็นระบบ เป็นที่ยอมรับร่วมกันสูงในกลุ่มผู้ที่มีประสบการณ์ทดลองใช้และผู้เกี่ยวข้อง จึงควรเป็นการนำไปใช้เป็นแนวทางในการติดตามประเมิน โดยมีการปรับปรุงให้สอดคล้องกับบริบทขององค์กรชุมชนจัดการตนเองที่ถูกประเมิน

2. ภาควิชาหรือหน่วยงานเกี่ยวข้องด้านการบริหาร ควรนำผลการศึกษาที่ได้จากการนำรูปแบบการติดตามประเมินเสริมพลังองค์กรชุมชนจัดการตนเอง เพื่อสุขภาวะเชิงสร้างสรรค์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคี ไปใช้ประโยชน์ในการกำหนดนโยบาย เพื่อพัฒนาและผลักดันระบบและกลยุทธ์การดำเนินงานสุขภาวะเชิงสร้างสรรค์อย่างเป็นรูปธรรม ให้สอดคล้องกับบริบทและความต้องการจำเป็นในแต่ละพื้นที่

ข้อเสนอเชิงนโยบาย

1. การติดตามประเมินเสริมพลังองค์กรชุมชนจัดการตนเอง ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบกลไกในการประเมินผลโครงการและภาคี ภายใต้พื้นที่รับผิดชอบของตนเองในระยะต่อไป

2. ควรมีการส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพทีมงาน บุคลากรในโครงการให้มีทักษะในด้านการติดตามประเมินผล และเพื่อใช้ประโยชน์จากการประเมินผลในการพัฒนางานในทุกระดับ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

1. ผู้เกี่ยวข้องด้านการพัฒนาองค์ความรู้ ควรต่อยอดผลการศึกษาครั้งนี้ด้วยวิธีการวิจัยและพื้นที่การวิจัยที่แตกต่างกัน อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการดำเนินงานสุขภาวะเชิงสร้างสรรค์ ที่มุ่งเน้นความยั่งยืน ภายใต้การสนับสนุนด้วยหลักฐานเชิงประจักษ์

2. ควรมีการวิจัยและพัฒนาเพื่อให้องค์กรชุมชนจัดการตนเองที่มีศักยภาพได้เป็นต้นแบบแหล่งเรียนรู้ด้านการบริการจัดการเพื่อสุขภาวะเชิงสร้างสรรค์

อ้างอิง

ฉัตรนภา พรหมมา. (2560). การพัฒนารูปแบบการติดตามประเมินเสริมพลังการบริหารจัดการงานวิจัยและพันธกิจสัมพันธ์มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์กับชุมชนท้องถิ่น. ใน *บทเรียนการทำงานร่วมกันของคู่ความร่วมมือ มรภ. กับ อปท. “การทำแผนที่ทิศทาง การวิจัยและกระบวนการทำงานของสถาบันวิชาการกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อชุมชนท้องถิ่นน่าอยู่”* (น, 26 – 27). อุตรดิตถ์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.

Patton, Michael Quinn. (1997). *Utilization – Focused Evaluation*. (3rd ed). London : Sage Publications.